

Lagerbladet

OSKARSHAMN

En tidning till alla hushåll i Oskarshamns kommun från Svensk Kärnbränslehantering AB

Nr 1 • 2012

Städföretag putsar på tekniken

Sid 10–11

Ett skeppsbygge vid namn Sigrid

Sid 3–7

Mänskligt eller tekniskt strul?

Sid 12–15

I gungstolen frodas den moderna tekniken

Foto Curt-Robert Lindqvist

Jag har blivit modern. I alla fall lite mindre omodern. Det känns faktiskt så när jag nu efter tio ljuvliga år på landet flyttat till stan. Inte för att det är modernare att bo i stan utan snarare för att jag tidigare råkade bo i en kompakt radioskugga som försvårade för diverse tekniska moderniteter. Television, till exempel. Minsta lilla snökorn eller vindpust så frös tv-bilden till is. Samma sak gällde den mobila telefoneringsapparaten. Det är nog en och annan som höjt på ögonbrynen när de sett mig springa omkring i trädgården; en hand uppe i luften, hoppandes runt på alla tänkbara upphöjningar som grindstolpar, stenar och trädgårdsbord. Allt för att den lilla telefonen skulle få kontakt med nätet. Vilket den sällan fick.

Med lite tur kunde det gå om jag la den i mellersta vecket i hissgardinen i hallen. Kruket var när det ringde. Då var det bara att kliva upp i gungstolen

bredvid, luta sig mot fönstret och utan att rubba telefonen försöka svara – samtidigt som jag parerade gungstolens nyckfulla vickande. Det gick för det mesta åt skogen. Antingen på grund av att den sköra länken till mobilnätet bröts eller att jag drattade ner från gungstolen. Så nog känner jag mig lite modernare när jag nu kan titta på tv i vilket oväder som helst och sitta lugnt vid köksbordet när jag pratar i mobilen.

Mer om samspelet mellan teknik och människa kan du läsa om på sidorna 12–15, där också några av mina kollegor avslöjar sina mindre lyckade möten med den moderna tekniken. I det här numret kan du även läsa om SKB:s nya fartyg Sigrid. Och så blir det lite vårstädning. Vi har hälsat på Ha-Ren Städservice som är ett av många företag som stöts av SKB Näringslivsutveckling AB. Så har du inte hunnit med vårstädningen än, så finns det några tips på sidorna 10–11.

Många härliga vårhälsningar

Anna Wahlsteen
Anna Wahlsteen, redaktör

Lagerbladet är Svensk Kärnbränslehantering AB:s externa informationstidning. Den vänder sig i första hand till kommuninvånarna i Östhammars och Oskarshamns kommuner, där SKB har anläggningar. Tidningen ges ut i två lokala editioner, en för varje kommun, tre–fyra gånger per år.

Lagerbladet delas ut till alla hushåll och fastighetsägare i Oskarshamns kommun.

Övriga kan gratis prenumerera på Lagerbladet – se Kontakt.

Grafisk formgivning:
Selander Production AB,
Östhammar

Tryck: Wikströms Tryckeri AB,
Uppsala

Om du har frågor om SKB:s verksamhet i din kommun, ring 0491-76 78 00.

Redaktion

Moa Lillhonga-Åberg, Forsmark
Inger Brandgård, Stockholm
Anna Wahlsteen och Eva Häll,
Oskarshamn

Kontakt

Box 929, 572 29 Oskarshamn.
Anna Wahlsteen 0491-76 80 96
anna.wahlsteen@skb.se
Eva Häll 0491-76 80 43
eva.hall@skb.se
www.skb.se/lagerbladet

Ansvarig utgivare

Jenny Rees

Huvudkontor

SKB, Box 250, 101 24 Stockholm
Telefon 08-459 84 00
www.skb.se

ISSN 1651-8675

Omslagsbild:
Ulrica Karlsson från
Ha-Ren Städservice
trivs med sitt arbete
som städerska.

Foto Curt-Robert Lindqvist

Vi tar hand om det svenska radioaktiva avfallet på ett säkert sätt

Svensk Kärnbränslehantering AB – SKB – grundades på 1970-talet av kärnkraftsföretagen. Det är SKB:s uppdrag att ta hand om Sveriges radioaktiva avfall på kort och lång sikt för att skydda människor och miljö. SKB har drygt 450 anställda.

Här finns SKB:

Forsmark

- Slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall – SFR
- Kärnbränsleförvaret planeras
- Utbyggnad av SFR planeras
- Östhammar: SKB Näringslivsutveckling AB

Stockholm

- Huvudkontor
- SKB International AB

Oskarshamn

- Mellanlagret för använt kärnbränsle – Clab
- Kapsellaboratoriet – centrum för utveckling av inkapslingstekniken
- Äspölaboratoriet – forskningsanläggning för geologisk slutförvaring av kärnavfall
- Inkapslingsanläggning planeras
- Kapselabrik planeras
- SKB Näringslivsutveckling AB

Oskarshamns varv runt 1940.

Förr byggdes båtar på hemmaplan

Länge var Oskarshamnsvarvet ett av de riktigt stora svenska skeppsvarven med en omfattande nyproduktion. Den eran tog slut för ungefär tjugo år sedan. Men fortfarande i dag arbetar 45 personer med reparationer och större ombyggnationer här.

Den tid när Sverige var en betydande aktör inom varvsindustrin är över. En överväldigande del av de stora fartygen byggs numera i Asien eller varför inte Rumänien där SKB just nu bygger sitt nya transportfartyg, m/s Sigrid. Det bygget kan du läsa mer om på följande sidor i Lagerbladet.

Men för inte allt för länge sedan såg det annorlunda ut. Oskarshamnsvarvet som grundades 1863 är ett av de klassiska svenska skeppsvarven.

– Som störst var varvet på 1950-1960-talet. Då hade vi över 1 500 anställda och var det fjärde största varvet i Sverige om man ser till levererade tonnage. Det största fartyget som byggdes i Oskarshamn var

en tanker på 40 000 ton, berättar Göran Svensson.

Han arbetade på varvet mellan åren 1952 och 2000, de sista åren som delägare. Under den tiden kämpade varvet vid ett flertal tillfällen för sin överlevnad.

– Går du tillbaka genom historien så kan du nog räkna till ett tiotal konkurser i alla fall, säger han.

Utvecklingen var knappast unik för Oskarshamn. Många minns fortfarande den svenska varvskrisen som bland annat slog hårt mot storföretagen Götaverken, Eriksberg och Kockums. Men även mindre och medelstora varv fick problem.

I dag byggs inga nya fartyg på Oskarshamnsvarvet längre. I stället handlar det

om reparationer och ombyggnationer av större fartyg samt legouppdrag.

– Vi är 43 anställda och 20 inhyrda. För tillfället ligger bland annat fyra stycken Waxholmsbåtar här för maskinbyte, berättar vd:n för Oskarshamnsvarvet Sweden AB Lars Almqvist.

Att det skulle byggas några nya fartyg i Oskarshamn igen i framtiden tror varken Göran Svensson eller Lars Almqvist. Detta sedan möjligheten att få bankgarantier för nybyggnation i Sverige försvunnit.

– Inte under överskådlig framtid i alla fall. Det finns många andra ställen som är billigare i dag som Vietnam och Kina till exempel, säger Lars Almqvist.

Rumänien nytt båtbyggjarland

Text Eva Nevelius Foto Curt-Robert Lindqvist

I Galati i Donaus floddelta produceras fartyg på löpande band. Mellan 20 och 30 sjösätts på varvet här varje år. I slutet av 2012 blir det m/s Sigrids tur, SKB:s nya fartyg för transporter av radioaktivt avfall.

Constantin Dragan, en av SKB:s egna fartygsinspektörer, har koll på varje skruv, varje mutter och varje svetsfog.

När SKB kommer på besök får vi på nära håll uppleva en sjösättning. En stor tanker plumsar i vattnet efter att repen kapats ceremoniellt. Det är ett mäktigt skådespel som större delen av personalen kommit för att titta på. När de vandrar tillbaka till sina arbetsplatser spelas Rumäniens nationalsång i högtalarna. Vakna upp Rumänien, översätter våra nyfunna rumänska vänner texten.

Det finns fortfarande en hel del som påminner om den gamla kommunisttiden i Galati, till det yttre en ganska grå och trist industristad. Men mycket har också förändrats sedan Ceauseşcuregimens fall 1989.

Stolt personalchef

Den förändringen är Damen Shipyards Galati ett exempel på. Skeppsvarvet i

östra Rumänien ingår numera i en internationell storkoncern, har genomfört omfattande moderniseringar och levererar fartyg långt utanför landets gränser. Framgångsreceptet heter hårt arbete, bland annat.

– Rumänien har relativt låga arbetskostnader och vi har hög kvalitet på det vi producerar. Vårt motto är: Vi levererar vad vi lovar. Varje projekt ska bli lite bättre än det förra, säger personalchefen Florin Spataru med stolthet i rösten.

Ett av 34 varv

Skeppsbyggeri har långa traditioner i Galati. Nuvarande skeppsvarv grundades 1893 genom en sammanslagning av två mindre varv. För elva år sedan blev det ett av 34 varv världen över i holländska Damen Shipyards Group.

Följ bygget av m/s Sigrid på www.skb.se

Sigyn

Sjösättning: 1982.

Längd: 90 meter.

Bredd: 18 meter.

Lastkapacitet: 10 behållare eller 1 400 ton.

Djupgående: 4 meter.

Marschfart: 12 knop.

Sigrid

Planerad sjösättning: I slutet av 2012.

Beräknad leverans till Oskarshamn i april 2013.

Längd: 99,5 meter.

Bredd: 18,6 meter.

Lastkapacitet: 12 behållare eller 1 600 ton.

Djupgående: 4,5 meter.

Marschfart: 12 knop.

FAKTA

jag har ändrat inställning sedan dess. Personalen här är hängiven, öppen och har en stor vilja att lära sig och genomföra förändringar, säger han.

Mitt i den mörka tiden kom ordern från SKB. Sedan dess har orderböckerna fyllts på och framtiden ljusnat.

– Den här ordern är inte den största vi har fått, men den var viktig. Inte bara för att den kom i en svår marknad utan också för att det är ett särskilt bygge. SKB är en speciell kund och det är en speciell last som fartyget kommer att ha, säger Flemming Sørensen.

Febril aktivitet

Steg för steg byggs ersättaren för m/s Sigyn upp i Galati. Vid vårt besök före jul får bland annat Bo Sundman, driftchef på SKB, och Ulrika Broman, chef för transportenheten, en möjlighet att se det som ska bli deras nya fartyg.

– Innan vi valde Damen och deras varv hade vi förfrågningar ute till ett tiotal olika varv. Att vi valde just det här varvet var en kombination av teknik, pengar och kvalitet. När man summerade allt var de bäst helt enkelt, säger Ulrika Broman.

Efter rundturen längs produktionslinan är hon imponerad. Här skärs plåtar ut automatiskt efter ritningar som finns i datorn. De hamnar sedan i en container tillsammans med plåtar till alla andra fartyg som produceras samtidigt. Bara en märkning i form av ett ordernummer skiljer dem åt.

På det gigantiska varvsområdet pågår febril aktivitet överallt. Arbetsplatsen lockar med löner som ligger något över snittet för liknande industrijobb i Rumänien och en relativt stor andel av de anställda är kvinnor.

– Kvinnliga sveitsare är väldigt populära eftersom de anses vara noggranna, säger Cristian Patriche.

Fartyget växer fram

Vid vårt besök är även SKB:s projektledare Jenny Holmström, på plats. Hon och de fyra personer som arbetar på SKB:s nyöppnade kontor på varvet i Galati kommer under det här året att följa i detalj hur Sigrid växer fram.

Efter ett nytt besök i januari i år kan hon berätta att stora framsteg har gjorts trots att kylan nu tagit ett stadigt grepp om Rumänien och Galati.

– Ungefär motsvarande halva fartyget finns i produktion just nu och bygget växer dag för dag.

Tidsplanen ser ut att hålla. I slutet av det här året räknar man med att m/s Sigrid ska vara redo att inta Donaus brunngråa vatten och i slutet av april 2013 beräknas hon nå sin nya hemmahamn. Sedan väntar många år av transporter med radioaktivt avfall mellan kärnkraftverken och SKB:s anläggningar i Oskarshamn och Forsmark.

– De holländska ägarna kom med en helt annan organisation och andra krav på verksamheten. Det sätt som de rumänska arbetarna behandlas på har förbättrats mycket liksom miljön och säkerheten på arbetsplatsen, berättar Cristian Patriche den rumänske projektledaren för Sigrid-bygget, född och upp vuxen i Galati.

Tuffa tider

Men de senaste åren har varit tuffa för varvsindustrin. För ett år sedan minskade arbetsstyrkan från 3 000 personer till cirka 1 500 i Galati. Utan personalens lojalitet hade det inte varit möjligt att ta sig ur svackan, menar varvschefen Flemming Sørensen, ursprungligen från Danmark.

– När jag kom hit hade jag som många andra en lite dyster bild av Rumänien men

Läs mer ►►

Åke Dagnevik, Kustbevakningen, har varit ansvarig för fartygsbyggen i många olika länder och vet hur stor roll skrock och vidskepelse fortfarande spelar till sjöss. Här vid det tankfartyg som sjösattes i Galati i slutet av förra året.

Skrock till havs

När Costa Concordia döptes 2006 ska champagneflaskan inte ha krossats ordentligt, ett illavarslande tecken enligt gammal sjötradition. När kryssningsfartyget sedan gick på grund i början av det här året var det en av många uppgifter som cirkulerade i tidningarna.

Folketro och skrock har alltid spelat en stor roll till havs. För den sjöbuse som ville vara riktigt lyckosam fanns det mängder med förhållningsregler att hålla sig till.

Vidskepelsens makt är också bakgrunden till att fartygsbyggen kantats av lyckobringande ceremonier. Ceremonier som i vårt förnuftiga tidevarv lever kvar som ett trevligt sätt att uppmärksamma de framsteg som görs. Första plåten till fartyget som skärs ut är en sådan milstolpe som firas. En annan är kölsträckningen. Större sektioner av skrovet har då satts samman så att man kan skönja det blivande fartyget.

Olika traditioner

Åke Dagnevik, nybyggnadsdirektör på Kustbevakningen, har varit ansvarig för fartygsbyggen i ett stort antal länder. Han fungerar nu som rådgivare åt SKB och berättar att seder och traditioner ser olika ut på olika platser och i olika kulturer.

– I Litauen är det till exempel alltid en präst som stänker vigvatten på fartyget vid

dopet. Men i Bohuslän fick en präst inte ens komma ombord på ett fartyg eftersom det ansågs orsaka olycka, säger han.

Att lägga ett mynt under mastfoten när masten reses är en sed som många fritidsseglare känner till. Att vid kölsträckningen i stället svetsa fast ett mynt i skrovet är vanligt bland annat inom flottan. Även svenska Kustbevakningen har anammat ceremonin och har nu fört den vidare till SKB som genomförde kölsträckningen av m/s Sigrid före jul.

Att skrock och vidskepelse spelat en så stor roll kan bero på att skeppsbyggeri har så gamla traditioner. När katastrofen lurade runt hörnet var det viktigt att hålla rädslan stängd.

– I botten handlar det nog om att många fartyg gick under förr i världen. När man seglade till Kina för att hämta porslin var det helt enkelt många som inte kom hem igen. Då tog man till alla ceremonier man kunde tänka sig för att skapa en trygghet för frun därhemma, säger Åke Dagnevik.

Det här får och får man inte göra till havs

- Kvinnor ombord betyder otur. Men en naken kvinna kan ge tur.
- Inget av ronn får finnas ombord, inte ens ett blad.
- Den som visslar ombord kallar på hårt väder.
- Hästskor på stormasten och vid ankarspelet ger tur.
- Börja inte resan på en torsdag.
- Sjösättning bör inte ske på en måndag.
- Sätt aldrig först ner vänster fot på däck när du stiger ombord.
- Undvik rödhåriga människor på väg till båten.
- Klipp inte naglar och hår till sjöss.
- Titta inte akteröver när båten lämnar hamn.
- Kasta inte sten i havet.

Källor: Svenska Kryssarklubben Bottenhavskretsens tidning Blänket, Unga Fakta, Folktrons ABC av Ebbe Schön och Vardagsskrock av Carl-Herman Tillhagen.

Sigrid i minst tusen år

Text Moa Lillhonga-Åberg Foto Lasse Modin

Sigrid är mycket gammalt namn. Tusen år. Minst. De 147 flickor som fick namnet Sigrid under 2011 fick ett namn med mycket gamla anor. Namnet finns belagt i skrift från 1000-talet men är sannolikt mycket äldre än så.

Sigrid är ett fornnordiskt namn som kommer från Sigfrid, sammansatt av orden seger och frid i betydelsen vacker. Ett namn värd en drottning och mycket riktigt – Sigrid Storråda var drottning runt år 1000 enligt vissa källor men enligt andra har en sådan aldrig funnits. Men en Sigrid har i alla fall rest en runsten, Mervallastenen i Södermanland, på 1000-talet.

Erik XIV:s dotter med Karin Månsdotter hette Sigrid Eriksdotter Vasa och levde 1566–1633. Hon föddes utom äkten-

skapet men blev prinsessa när föräldrarna gifte sig.

Det var den fornnordiska anknytningen som gjorde att Helen Peterson på SKB i Oskarshamn föreslog att transportfartyget Sigyns efterträdare skulle döpas till just Sigrid. På skeppslistan är namnet ovanligt men 1862 sjösattes en kanonbåt som döptes till HMS Sigrid. Hon var tvåmastad, drygt 30 meter lång, och togs ur tjänst 1901.

Fartygsnamn är ett område som är omgivet av minst lika mycket skrock som ett fartygsbygge. Döp aldrig om en båt till exempel.

Fartygsnamn på vikingatid: Poetiska som till exempel Havets orm eller Vågsvallets hjort.

Medeltiden: Kristna namn.

1500-talet: Personnamn blev vanliga liksom humoristiska namn.

1700-talet: Handelsfarten i full gång och fartyg kunde heta Financen eller Spekulation. Nu kom också kvinnonamn starkt.

Arbetsbåtar brukar heta som män, våra isbrytare heter Frej och Ymer bland annat. Ubåtar heter ofta som undervattensdjur; Valen eller Delfinen. Vedjakter kunde heta något rart och pålitligt som Gunhild eller Greta.

Numera heter våra båtar Precisivadsomhelst. Men som sagt: Döp inte om din båt!

Källor: Sjöhistoriska museet och Upsala Nya Tidning 2002.

Hallå där, Sigrid Lövgren, snart 9 år ...

Text Eva Häll Foto Curt-Robert Lindqvist

Sigrid Lövgren, här med Aristocat, är lika förtjust i hästar som i sitt namn.

Du är en av fyra personer som heter Sigrid och bor i Oskarshamns kommun. Vad tycker du om ditt namn?

– Jag tycker att det är ett fint namn. Det är inte så många som heter det, så det är lite ovanligt. Om en klasskompis till exempel ropar "Sigrid" så vet jag att det är mig de ropar på.

Vet du varför du heter Sigrid?

– För att mamma och pappa tyckte att det var ett fint namn.

Har du något smeknamn?

– Nej, det har jag inte och det vill jag inte ha. Jag vill kallas för Sigrid.

Känner du någon annan som heter Sigrid?

– Nej, det gör jag inte.

Om du fick välja att heta vilket namn som helst, vad skulle du vilja heta då?

– Jag vill inte byta namn! Jag tycker om att heta Sigrid.

Fler "sigridar"

- Sigrid Undset, norsk författare och nobelpristagare
- Sigrid Hjertén, konstnär
- Sigrid Combüchen, författare och Augustprisvinnare
- Sigrid Kahle, journalist och kulturskribent, Dagermanpristagare 2007
- Sigrid Bárány, deltagare i TV4:s Sveriges Mästerkock

Spiros Toulikas letar företag från hela kommunen för SKB Nu:s utvecklingsinsatser.

Sökes: Oskarshamnsföretag som vill utvecklas

2011 var ett givande och bra år för SKB Näringslivsutveckling AB, anser affärsutvecklare Spiros Toulikas. Inför 2012 vill han få kontakt med fler företag som vill utvecklas – och gärna företag från hela Oskarshamnstrakten.

Allt från städning och plåtslageri, till grävföretag och mediebolag. Ja, bredden på de företag som SKB Nu stöttat under 2011 är stor. Och affärsutvecklare Spiros Toulikas är nöjd – så här långt. Men för 2012 vill han få kontakt med fler företag i Oskarshamnstrakten, företag som vill utvecklas och satsa på framtiden.

– Vi riktar oss till företag som har utvecklingsmöjligheter. Vi vill att det skapas nya jobb här i Oskarshamnstrakten, säger Spiros Toulikas.

Stöd på två sätt

Det SKB Nu kan hjälpa företag med är dels stöd till affärsutveckling, dels borgensåtaganden. Stödet till företagen liknar de konsultcheckar som Regionförbundet erbjuder företag i Kalmar län. De flesta företag som får stöd genom SKB Nu är etablerade Oskarshamnsföretag som behöver hjälp för att ta nästa steg i sin utveckling. Men här finns även möjligheter att få stöd för nya företag som vill komma i gång.

– Vi är öppna för alla förslag, och ser särskilt positivt på tjänsteföretag och företag som involverar kvinnor, säger Spiros Toulikas.

Siktar på 20 företag

Under 2011 fick ett 20-tal företag stöd från SKB Nu. Under 2012 är målsättningen densamma: åtta till tio borgensåtaganden och ett tiotal affärsutvecklingsinsatser.

– Det går snabbt från det att vi fått första kontakten till att ett borgensåtagande kan beslutas, så nu vill vi få kontakt med fler företag för att fortsätta vårt arbete att stötta utvecklingen av Oskarshamns näringsliv, säger Spiros Toulikas.

Li-Hu Logistik AB:s marknads- och försäljningschef, Holger Ruoss, och vd, Van Ho Phung, satsar på nya produkter och nya marknader.

Li-Hu satsar på nya produkter

Holger Ruoss, marknads- och försäljningschef, Li-Hu Logistik AB.

Vad är Li-Hu Logistik AB för företag?

– Vi levererar smarta och kostnadseffektiva logistiklösningar till framför allt industrin. Företaget startade hösten 2008 som en spin-off från ett lyckat logistikprojekt på Scania och i dag är vi fyra anställda.

Hur kom ni i kontakt med SKB Nu?

– Vi var ett av de företag som Atrinoval stöttat i två års tid och det var tack vare deras före vd, Johan Forneheim, som vi kom i kontakt med SKB Nu.

Vilket stöd har ni fått?

– SKB Nu gick in som borgenär för att vi skulle kunna utveckla vår AGV som är en liten automatisk vagn som följer en förutbestämd slinga i golvet där den under resans gång får nya instruktioner. Den har vi tagit hem till Sverige och CE-certifierat här.

Vi har också byggt upp en testbana i vår visningslokal i Oskarshamn.

Vilken betydelse har det för ert företag?

– Det har varit ett bra stöd för oss att utveckla företaget. Utan stödet skulle det ha varit tufft för ett nytt företag som Li-Hu att driva det här projektet med AGV:n. Det är en ny teknik för oss så det leder ju till att vi får ett bredare utbud av produkter och därmed fler potentiella kunder.

– Vi hoppas öka försäljningen här i Sverige och ser också möjligheter att hitta nya marknader och nya kunder. Vi siktar på den europeiska marknaden, i första hand i Tyskland, men vi har också haft kontakter i Danmark, Frankrike och Belgien. Nyligen anställde vi en person i verkstaden och vi hoppas växa ännu mer i framtiden.

Den nya sanitetsbyggnaden uppskattas säkert av alla båtgäster som kommer till Figeholm i sommar, tror Bengt-Åke Persson, Figeholms båtklubb.

Här byggs nytt för båtgäster i Figeholm

Bengt-Åke Persson, projektledare, Figeholms båtklubb

Vad handlar ert projekt om?

– Vi bygger en ny sanitetsbyggnad till gästhamnen. Det blir duschar, toalett och tvättstuga som ska serva gästhamnen, samtidigt gör vi en handikapptoalett som ska vara öppen året om och tillgänglig för alla.

Hur finansierar ni det?

– Hela projektet kostar cirka 1,2 miljoner. Kommunen stöttar med ett 12-årigt driftbidrag. Vi har dessutom fått ett borgensåtagande på 300 000 kronor från SKB Nu och stöd från Riksidrottsförbundet med 171 000. Sedan går vi själva in med eget kapital på 229 000. Därutöver blir det ett vanligt banklån. Än så länge ligger vi inom budget så det ser bra ut med finansieringen.

Hur kom ni i kontakt med SKB Nu?

– Det var genom vår bank som har nära kontakt med SKB Nu. Vi hade nog inte själva kommit på tanken att ta den kontakten.

Vilken betydelse har det här projektet för er verksamhet?

– Det här var helt nödvändigt för oss att göra. Vi är kommunens största gästhamn med cirka 1 650 gästgäster per år och har hittills haft sanitetsutrymmen i gamla baracker från OKG. De var väldigt slitna och var inte byggda för ändamålet. Nu får vi ett riktigt hus som är anpassat för detta. Sista mars räknar vi med att vara klara med det mesta jobbet. Utomhusmålningen kanske får vänta lite beroende på vädret.

Ha-Ren Städservice putsar på tekniken

Kan en webbplats öka lönsamheten för ett företag i städbranschen? Det tror Ha-Ren Städservice. Med stöd från SKB Näringslivsutveckling AB har de byggt en webbplats.

Ha-Ren Städservice har funnits i 14 år. Susanne och Thomas Svensson startade sitt företag när de flyttade till Oskarshamn. De två sista åren har företaget vuxit nästan explosionsartat, då Rutavdraget gjort det vanligare för privatpersoner att anlita städföretag.

Varje månad är det 130 hushåll och 35 företag som får besök av städpersonal från Ha-Ren. Dessutom tillkommer extra uppdrag som fönsterputsning, flytt- och byggstädningar.

Att hålla hög kvalitet är viktigt för Ha-Ren Städservice. Och kanske är det därför som kunskapen om företaget hittills spridits av nöjda kunder, som ringar på vattnet.

– Att städa är en hel vetenskap och kvaliteten i arbetet är jätteviktigt. Det handlar bland annat om att använda rätt kemikalier, ren utrustning och framför allt att ha proffsig personal och det har vi verkligen lyckats med, säger Thomas Svensson.

Resa gav kontakt

Det var i samband med en studieresa till Danmark, arrangerad av företagarföreningen Misterhultsföretagarna, som Susanne och Thomas Svensson kom i kontakt med SKB Näringslivsutveckling AB.

– Vi berättade för affärsutvecklare Spiros Toulikas att vi var i behov av en hemsida och han nappade på det, berättar Susanne Svensson. En hemsida kan ge oss fler kunder och det i sin tur skapar ju fler arbetstillfällen.

Med bra information på webben tror hon att det blir enklare att marknadsföra de olika tjänsterna. Nya kunder kan upptäcka företaget samtidigt som befintliga kunder kan få kunskap om företagets övriga tjänster.

Förutom den nya externa webbplatsen, www.ha-ren.se, har också en intern webbplats skapats, ett intranät. Den innehåller information för de anställda, bland annat om kundernas städschema, hur städningen ska genomföras och vilka städmaterial som ska användas.

– Intranätet blir som ett kontor på fickan, förklarar personalansvariga Ulrica Karlsson. De flesta har en smarttelefon i dag och kommer enkelt att kunna nå intranätet från den.

Vilken betydelse har kontakten med SKB Nu haft för er?

– Utan stödet från SKB Nu och regionförbundet hade vi inte kunnat göra hemsidan i den omfattning som vi gjort, säger Ulrica Karlsson. Det känns bra att vi har kunnat göra det här arbetet nu, när vi ligger i startgroparna för att växa och bli större.

Breddar verksamheten

Nästa steg i företagets utveckling handlar bland annat om att bredda verksamheten. Under våren planerar de att utöka med allservice. Från att enbart ha tagit städuppdrag av olika slag ska de nu även kunna erbjuda snöskottning, gräsklippning, lättare reparationer, enklare snickeriuppdrag samt vaktmästeritjänster. Hittills finns de flesta kunderna inom Oskarshamns kommun men nu satsar de även utanför kommungränsen. En etablering i Mönsterås är på god väg och kunder från Kalmar kommun är också på väg in.

I dag har Ha-Ren Städservice sju anställda men paret Svensson har goda förhoppningar om att öka den siffran i framtiden.

– I vår affärsplan siktar vi på att ha 20 anställda inom fem år, säger Thomas Svensson hoppfullt.

Thomas och Susanne Svensson äger och driver Ha-Ren Städservice sedan 14 år.

»Jag är stolt över att vara städerska, för jag gör människor glada.«

Ulrica Karlsson trivs med sitt arbete och städar med ett leende på läpparna.

Ha-Ren Städservice tipsar om hur du får vårfint hemma

Vädra. Ofta har man tillstängt under vintern så passa på att öppna fönstren och vädra ordentligt nu när det blir varmare utomhus.

Putsa fönstren. När solen står högre på himlen avslöjas all smuts som satt sig på fönsterrutorna under vintern. Passa på att putsa fönstren in- och utvändigt och var noga med att torka rent på fönsterplåten och mellan karmarna.

Piska mattorna. Ut med mattorna på balkongen eller altanen

nu när vädret är lite gynnsammare. Piska dem ordentligt för att bli av med allt damm som samlats under vintern.

Dammsug bakom kyl och fryr. Dra även fram tvättmaskinen och torka rent bakom den. Att hålla rent bakom elektriska maskiner sparar både el och själva apparaterna. Dessutom kan damm på dessa ställen vara en brandrisk.

Röj upp i källaren. Vintertid samlas ofta mycket skräp i källaren, förråd eller på vinden. Passa på att köra det som är trasigt eller inte används till tippen eller återvinningen. Eller varför inte ordna en loppis!

Teknik + människa = sant?

Text Eva Nevelius Foto Lasse Modin

En kollega berättar hur hon förgäves försökt få på duschen på hotellrummet. Till sist var hon så ilsken att hon började gråta över sina tillkortakommanden. Men var det verkligen hon som var korkad? Var det inte i själva verket duschen som var felaktigt konstruerad?

Ny teknik omger oss i allt större omfattning. Vare sig vi vill det eller inte tvingas vi ge oss i kast med den, både i arbetslivet och på fritiden.

Vi hanterar det olika. Vissa gläds över alla nya tekniska finesser och kastar sig genast över de nya möjligheterna. Andra ger upp och tvingas inse att det inte är läge att hyra en film om inte barnen som kan hantera apparaten är hemma.

Anpassning till oss

Annika Wahlström, är psykolog och den på SKB:s säkerhetsavdelning som är ansvarig för arbetet med säkerhetskultur och det som kallas MTO, samspelet mellan Människa, Teknik och Organisation. Hon berättar att målsättningen är att tekniken ska anpassas efter människans förutsättningar och hennes begränsningar – inte tvärtom. När det fungerar så ökar nämligen säkerheten.

”Det ska vara enklare att göra rätt än att göra fel.”

Samspelet mellan teknik och människan är något som inte bara intresserar kärnkraftsindustrin. Även inom flyget och sjukvården är det av största vikt.

– Begreppet har funnits länge men uppmärksammades mer efter det som hände i Harrisburg, i Tjernobyl och vid olyckorna med de amerikanska rymdfärjorna, berättar Annika Wahlström.

Även för oss vanliga dödliga kan tanke sättet vara lite trösterikt. Det ska vara enklare att göra rätt än att göra fel. Bra teknik är teknik som är användarvänlig och utformad så att den är lätt att förstå sig på.

Som beteendevetare är Annika Wahlströms tilltro till människan stor. För det

är faktiskt så att vi människor har många positiva särdrag.

– Människor gör fel. Men vi upptäcker också misstagen och rättar till dem. Det är nog mer typiskt än att vi gör fel, säger hon.

Övertro på tekniken

Hos tekniker kan det ibland finnas en övertro på att det går att ordna allt med teknik, att det vore bättre om allt vore automatiserat till 100 procent och sköttes av robotar. Det tror inte Annika Wahlström. Ambitionen bör visserligen vara att bygga in säkerheten genom en helhetssyn på situationen. Samtidigt har hon svårt att se framför sig ett samhälle där vi eliminerar samtliga problem och risker.

– Vi kommer aldrig att kunna bygga fullkomliga tekniska system. Och om människan bara sätts att övervaka tekniken blir det ofta ett väldigt tråkigt jobb. Vad händer då när något går snett och man måste kunna agera på 30 röda sekunder?

Mänskliga faktorn

I Sverige har vi ibland en tendens att skylla på den mänskliga faktorn när något gått snett. På engelska är motsvarande term ”human factors” betydligt mer positiv och handlar om att man har sett till att ta hänsyn till människans förutsättningar.

– Jag tror att grunden till det kan vara att vi har blivit matade med historier om hur tokigt det kan bli. Tekniker tänker alltid att det är människor som gjort fel om de tänker med ryggmärgen. Beteendevetare tänker att det handlar om dålig teknik, säger Annika Wahlström.

Leta inte syndabockar utan utred de bakomliggande orsakerna när något går snett, är hennes råd. Först då kan man hitta effektiva åtgärder för att förhindra en uppreppning.

”Att hantera det oförutsägbara”

Världen är full av olyckshändelser. Människan orsakar dem men olyckor undviks också – tack vare människan.

2009 inträffade två flygolyckor som väckte stor uppmärksamhet – av helt olika skäl. I den ena räddades 150 passagerare och fem besättningsmän för att piloterna ingrep i tid. I den andra förolyckades 228 personer för att piloterna inte ingrep i tid.

Januari 2009 – Airbus A320 kraschlandade i Hudson River i New York

Bara några minuter efter start flög flygplanet, som startade från La Guardia, in i en flock gäss. Gässen höll sig inte till sin ”vanliga flyghöjd” utan flög ovanligt högt. Båda motorerna slogs ut och piloten gjorde en nödländning – på Hudson River. Uppgiften är nästan omöjlig, framför allt utan att slå sönder planet, men denna gång lyckades det tack vare att piloten lyckades sätta stjärtpartiet i vattnet först. Dessutom lyckades man undvika en bro. Piloternas insats kallades efteråt för utomordentligt skicklig. Alla personer ombord kunde räddas.

Juni 2009 – Airbus A330 kraschade i Atlanten

Två timmar och tio minuter efter att flygplanet lyft från Rio de Janeiro inträffade något som gjorde att planet störtade i havet. Tekniken fallerade men slutligen var det piloternas oförmåga att reda upp situationen som var avgörande. Inspelningen i färdskrivarna avslöjar att piloterna förgäves försökte förstå vad som höll på att hända. Det sista som en av piloterna säger är ”Men vad händer?”. Efteråt drar man slutsatsen att piloterna lyfte planets nos i stället för att sänka den, inte heller kallade de på flygkaptenen som lämnat cockpit för att vila. Alla 228 ombord omkom vid kraschen.

Det vi kallar den mänskliga faktorn kan vara människans oförmåga att hantera det oförutsägbara. Eller precis tvärtom – den mänskliga faktorn kan utgöras av människans förmåga att hantera det som inte kan förutses. Att en flock gäss flyger på för hög höjd över New York till exempel.

/Moa Lillhonga-Åberg

Källor: Forskning & Framsteg nr 10 2011 och svd.se

**Pernilla Rosengren, dokumentations-
koordinator, Clab.**

”Jag skulle åka och tanka bilen och på väg till macken tänkte jag ”inte etanol, inte etanol”. Vi människor förstår ju inte ordet ”inte” så det var just etanol jag tankade. Jag såg framför mig hur motorn skulle skära och ringde direkt efter en bärgningsbil. Jag hade barnen med mig och för dem blev det en spännande upplevelse att åka bärgningsbil. Så fort jag ska tanka numera, och har barnen med mig i bilen, så skriker de *Mamma, tanka rätt!* Så jag blir påmind om detta misstag ganska ofta. Som parentes ska nämnas att man inte alls behöver ringa efter bärgningsbil om man tankar etanol i en bensinbil. Det räcker att tanka en massa bensin för att späda ut etanolen. Men det visste jag ju inte då ...”

SKB-folk om teknikstrul

Berättat för Eva Häll Foto Curt-Robert Lindqvist

**Lars Cederqvist, svetsingenjör,
Kapsellaboratoriet.**

”Jag hade flyttat till USA för att studera och 19 år gammal skulle jag köpa min första bil, en Ford Scorpio, och jag skulle köpa den av en privat säljare. När jag betalat bilen och kört hem till min lägenhet och skulle parkera, märkte jag att jag hade blivit grundlurad; bilnyckeln gick nämligen inte att ta ur låset! Efter en tids kämpande och bändande fick jag med våld ur nyckeln. Jag ringde naturligtvis luredrejaren som konstigt nog var snäll och kom förbi och visade att jag var tvungen att sätta autmatväxellådan i parkeringsläge för att få ur nyckeln...

Under de sex år som jag hade bilen kunde jag vid behov starta den med en bordskniv och ibland ramlade nyckeln ur tändningslåset när jag körde. Men det var en bra bil som alltid startade.”

**Katarina Odéhn, planerare
projekt Inkapslingsanläggning.**

”Vi hade köpt en ny kamera till kontoret som jag skulle ta med mig på ett fältbesök. Jag hade ingen aning om hur den fungerade och det bekymrade mig. På något sätt hade jag lyckats sätta i gång filmfunktionen. Medan jag berättar för en kollega om att jag aldrig kommer att kunna få kameran att fungera så filmas allt. Senare tilldelades jag det interna priset ”Den gyllene hjälmen” för min tekniska kompetens.”

”Senare tilldelades jag det interna priset ”Den gyllene hjälmen” för min tekniska kompetens.”

Anders Wikman, driftchef, Äspölaboratoriet.

”Det här hände på den tiden då jag arbetade som konsult och bodde i Ludvika. Jag och en kollega hade ett uppdrag i Ringhals norr om Varberg och åkte dit titt som tätt. Så fick vi ett nytt uppdrag, i Äspötunneln. Resan mot Äspö startade tidigt på morgonen, vid 04.30-tiden. Jag satt och småsov och lät min mer morgonpigge kollega köra. När jag vaknade till och tittade ut tyckte jag att jag kände igen mig. Jag frågade kollegan hur långt vi hade kvar. ”Det är bara ett par mil”, svarade kollegan. Helt plötsligt fick jag syn på en skylt som det stod ”Skara” på. Vi var på väg mot Ringhals! Sin vana trogen hade kollegan styrt kosan mot västkusten i stället för ostkusten! Det var bara att lägga om kursen och köra mot Oskarshamn. Vi kom fram i tid, men i det läget hade det varit bra med en gps som hade varnat oss när vi tog fel väg.”

Lotta Liliemark och Kaj Nilsson har bildat företaget Predeci, för att utifrån erfarenheterna med kärnavfallsfrågan kunna vara behjälpliga i andra stora projekt som påverkar allmänheten.

De hittar knutarna som öppnar dialogen

Text Anna Wahlstéen Foto Curt-Robert Lindqvist

– Man måste våga sig ut på tunn is och öppna upp processen, det är A och O för att komma framåt i stora projekt, säger Lotta Liliemark som tillsammans med Kaj Nilsson tar med sina erfarenheter från arbetet med kärnavfallsfrågan till andra stora projekt.

Lotta Liliemark och Kaj Nilsson var båda två djupt engagerade i kärnavfallsfrågan under den tid då Oskarshamn var en av två tänkbara platser för Kärnbränsleförvaret. Kaj Nilsson var projektledare för kommunens LKO-projekt, Lokal Kompetensuppbyggnad Oskarshamns kommun. Lotta Liliemark var ordförande i LKO:s Misterhultsgrupp, där lokala frågor som rörde de boende i trakten bevakades.

– Under tiden i LKO-projektet lärde vi oss oerhört mycket om hur man skapar legitimitet i stora projekt. Man måste

bygga upp kunskapen hos både projektörer och medborgare för att kunna föra en dialog på samma nivå, förklarar Lotta Liliemark.

Sprider kunskap

Det här tankesättet försöker de nu överföra till andra projekt. Ett exempel är turistanläggningen Circle Resort som planeras i Figeholm. Här fungerar de som projektledare från kommunens sida och har redan tagit de första initiativen till att få i gång en dialog mellan exploatören och de boende på platsen.

– Informationsmöten hade redan hållits och man trodde inte att det fanns mer att prata om. Men när vi arrangerade ett möte kom det 120 personer och nu har vi startat arbetsgrupper på liknande sätt som vi gjorde med kärnavfallsfrågan, berättar Lotta Liliemark.

Nytt företag

Men duon Liliemark/Nilsson har tagit ytterligare ett steg och bildat företaget

Predeci. Det vänder sig till stora projekt utanför Oskarshamns kommun och där motsvarande arbetsmodell kan vara lösningen för att komma framåt i en svår beslutsprocess. Hittills har Predeci blivit involverat i ett större projekt där ett gruvföretag vill göra en nyetablering. Kaj Nilsson beskriver uppdraget som ”inte helt enkelt” i och med de låsningar som infunnit sig mellan allmänheten på platsen och exploatören. Här försöker Predeci lösa upp knutarna, hitta vägar för den fortsatta processen och även utarbeta en arena där dialogen mellan parterna kan genomföras på ett neutralt sätt.

– Det vi kan hjälpa till med är bland annat att utveckla kontakter med myndigheter, organisationer, allmänhet och media. Ibland gäller det att identifiera vilka frågor som behöver få ordentlig genomlysning, säger Kaj Nilsson.

Andra branscher där Lotta Liliemark och Kaj Nilsson ser möjligheter att hjälpa till är exempelvis vindkraftsbyggnationer och industrietableringar.

Jordskalv, stresstester, mervärden, inkapsling och Grönland. Ja, det är många intressanta ämnen som kommer att avhandlas under seminarieriet, berättar Linnéa Sandwall.

Nytt grepp sprider kunskap i Oskarshamn

Text Anna Wahlstéen Foto Curt-Robert Lindqvist

SKB har tagit ett nytt grepp för att sprida kunskap om sin verksamhet i Oskarshamn: Under 2012 arrangeras en serie kunskapsseminarier för allmänheten.

”Om marken skälver”, så löd rubriken när man i slutet av januari sparkade i gång en helt ny seminarieriet på temat kunskap i Oskarshamn. Till det första föredragstillfället hade allmänheten bjudits in för att lära mer om jordskalv och de stresstester som genomförts vid svenska kärnkraftverk och Mellanlagret för använt kärnbränsle.

Många ämnen

Linnéa Sandwall är informatör på SKB och en av dem som arrangerar seminariekvällarna:

– Det har efterfrågats mer information från SKB. Vi hoppas att den här typen av seminarier kan vara ett bra sätt att sprida kunskap om intressanta och aktuella frågor som har med vår verksamhet att göra. Det är viktigt för oss på SKB att kunna berätta om vad som händer.

Del två i seminarieriet inträffade i mitten av mars och handlade om mervärdesavtalet. Då fanns kommunalrådet Peter Wretlund (S) och Olle Zellman från SKB på plats på Kapsellaboratoriet för att

berätta om vilka satsningar som gjorts som en följd av mervärdesavtalet.

»Det är viktigt för oss på SKB att kunna berätta om vad som händer.«

Inkapsling på tur

Nästa seminarium hålls 23 april (se annons på sista sidan) och då berättas mer om inkapslingsanläggningen som ska byggas intill Mellanlagret för använt kärnbränsle på Simpevarvshalvön.

I höst fortsätter sedan serien med fler kunskapsseminarier, bland annat i samband med Geologins dag och Forskarfredag.

– Vi har inte spikat ämnena för hösten ännu, men vi hoppas få hit Lillemor Claesson Liljedahl som är projektledare för ett av de oerhört spännande forskningsprojekten som SKB har på Grönland, avslutar Linnéa Sandwall.

NÅGRA RADER OM ■■■

... modernare kylning på Clab.

Varje år ökar mängden använt kärnbränsle i mellanlagret, Clab, med ungefär 200 ton. Med hjälp av en kylkedja, alltså flera sammankopplade kylvattensystem, kyls bränslet under mellanlagringen. Senare i år påbörjas ett omfattande arbete med att modernisera och bygga ut kylkedjan. Efter utbyggnaden ska den kunna kyla cirka 15 megawatt jämfört med dagens 6,5 megawatt. Arbetet ska vara klart under 2015 och beräknas kosta omkring 175 miljoner kronor.

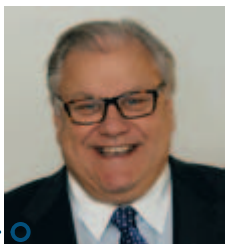

Foto Carina Nånker, Länsstyrelsen

... att samla Kalmarregionen.

Onsdag 18 april bjuder SKB in till en regional konferens. Syftet är att samla olika aktörer från hela Kalmarregionen för att diskutera hur vi med gemensamma krafter kan bygga för framtiden. Landshövding Stefan Carlsson inleder och bland de övriga talarna finns Anders Johnson, författare och fd chefredaktör på Dagens Nyheter, Ann-Christine Vösu, kommundirektör Oskarshamn kommun, och Jenny Rees, tf kommunikationschef SKB.

Foto Curt-Robert Lindqvist

Borrighen gör cirka 90 hål inför varje sprängsalva.

... **sprängningar i underjorden.** I början av februari satte sprängningarna i gång – Äspölaboratoriet ska få tre nya tunnlar. Arbetet började på 450-metersnivån där en stor borrhög monterades upp. Den används för att borra de cirka 90 salvhålen i bergväggen inför varje sprängsalva. Totalt blir det cirka 350 meter ny tunnel som ska ge plats åt såväl SKB:s egna experiment som externa projekt genom SKB International och Nova Forskning och Utveckling. Sprängningarna beräknas pågå till senhösten med fyra veckors sommaruppehåll. Läs mer om utbyggnaden på www.skb.se/forskning.

Foto Lasse Modin

... **nytt rederi.** Klockan 00.01 den 1 januari 2012 tog Furetank Rederi AB över driften av SKB:s fartyg m/s Sigyn. I mars 2011 sa Rederiaktiebolaget Gotland upp avtalet om driften av Sigyn och SKB gick då ut med en bred anbudsfrågan. Avtalet med Furetank, som har sin bas på Donsö i Göteborgs skärgård, löper över fem år.

... **en plats i Spanien.** Efter en sju år lång process har Spanien valt plats för ett mellanlager för använt kärnbränsle och högaktivt avfall. Anläggningen kommer att ligga i den lilla byn Villar de Cañas, 120 kilometer sydost om Madrid. Platsvalsprocessen har byggt på frivillighet och 13 kommuner visade intresse för att få mellanlagret. Hittills har det högaktiva avfallet lagrats vid respektive kärnkraftverk på sex platser i landet. Den nya anläggningen blir ett torrlager ovan jord och kommer att byggas av SKB:s motsvarande organisation i Spanien, Enresa. Det ska rymma 13 000 kubikmeter avfall och tas i drift 2016.

... över 300 frågor.

Strålsäkerhetsmyndighetens granskning av ansökan för Kärnbränsleförvaret är nu i full gång. En av de viktigaste delarna i ansökan – analysen av den långsiktiga säkerheten – granskas av en internationell granskningsgrupp utsedd av OECD:s kärnenergi byrå NEA. Sedan i maj 2011 då granskningen startade har gruppen ställt över 300 frågor till SKB. Det preliminära utlåtandet är att rapporten är lättläst med tydlig argumentation och bra struktur. Till sommaren presenterar gruppen sin slutrapport.

Läs mer på www.ssm.se

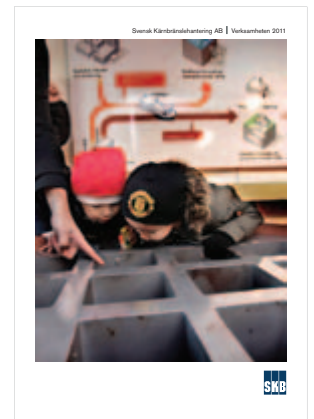
... **hjärtsäker arbetsplats.** Äspölaboratoriet kan, som en av de första arbetsplatserna i Oskarshamns kommun, titulera sig "hjärtsäker arbetsplats". För att få detta certifikat, ska arbetsplatsen uppfylla flera olika krav, till exempel ska det finnas rutiner och beredskap för att hantera ett plötsligt hjärtstopp, all personal ska veta var hjärtstartare finns, hur den hanteras och behandling med hjärtstartare ska kunna påbörjas inom fem minuter.

– Med hjälp av en hjärtstartare på arbetsplatsen kan 75 procent av de som får en hjärtinfarkt överleva, säger Magnus Axelsson, instruktör från TM Utbildning samt ambulanssjuksköterska med mångårig erfarenhet.

Fler platser med hjärtstartare hittar du på www.hjartstartarregistret.se

... **tron på teknik.** Appleggrundaren Steve Jobs var teknikvärldens gud. När han blev sjuk i cancer vägrade han under nio månader att låta sig opereras. I stället valde han att söka hjälp inom alternativa vårdformer, enligt biografien om honom. Så mycket litade alltså världens teknikguru nr 1 på att den moderna sjukvårdstekniken skulle rädda honom.

... **att vi har lyckats** med konststycket att trycka in SKB:s verksamhet under 2011 på 20 sidor. På dem beskriver vi i stora drag vad SKB och företagets över 450 anställda ägnat sig åt under 2011. Verksamheten 2011 går bra att beställa på www.skb.se under Publikationer/ Informationsmaterial.

... **lokalt samarbete.** Ett lokalt företag, Maskinteknik i Oskarshamn AB, har tillsammans med SKB presenterat en lösning för att bearbeta varma kopparkapslar. När locket svetsats på kopparkapseln med använt kärnbränsle måste kapselns yta och topp bearbetas. Eftersom bränslet avger värme måste kopparen bearbetas i varmt tillstånd vilket är besvärligt eftersom varm koppars är seg och kladdar på verktygen. På bara tre månader har Maskinteknik i Oskarshamn AB tillsammans med Oskarshamns Mekaniska AB (OMEK) och Oskarshamnsvarvet Sweden AB, konstruerat en maskin för att göra just det. Maskinen kan utföra tester men ytterligare utveckling behövs innan en maskin som faktiskt kan användas i inkapslingsanläggningen står klar.

Obamas Blue Ribbon-kommission i sin slutrapport om USA:s använda kärnbränsle. Blue Ribbon besökte SKB under 2010.

"Enkelt uttryckt, vår nations oförmåga att ta tag i problemet med kärnavfall har redan visat sig vara både skadligt och dyrt. Det kommer att bli ännu skadligare och ännu dyrare om det får fortsätta så."

... bostäder i hamnen.

Styrgruppen för mervärdesavtalet har beslutat att stödja planeringen för en ny stadsdel i inre hamnen i Oskarshamn. Samhällsbyggnadskontoret kommer att ansvara för projektet som dels innefattar inledande utredningar och dels sedermera en arkitekttävling för utformningen av området.

Bilden är ett fotomontage.

Peter Ohlsson
Magnus Nilsson
Katarina Odéhn
och Håkan Swahn

En kväll om **Inkapslingsanläggningen**

Med planerad start 2017 ska mellanlagret Clab byggas ut med en inkapslingsdel. Peter Ohlsson och hans kollegor berättar om projektet och hur det ska gå till när två anläggningar blir en.

SKB:s kontor Polstjärnan på Simpevarpshalvön måndag 23 april kl 18.00

Möjlighet att åka buss från Oskarshamn via Fårbo och Figeholm.
Obligatorisk föranmälan till Eva Häll 0491-76 80 43 (dagtid)
senast den 19 april. Begränsat antal platser.
Under kvällen bjuder vi på fika. Fri entré.